

swoją rolę w gospodarce narodowej może generować potężne impulsy do rozpowszechnienia rozwiązań niskoemisyjnych. Niestety badania pokazują, że stosowanie kryterium najniższej ceny stanowi nadal dominujący sposób udzielenia zamówienia, natomiast stosowanie kryteriów w oparciu o rachunek cyklu życia stanowi marginalny fragment rynku zamówień publicznych. Zmiana tego stanu rzeczy jest niezbędna do zapoczątkowania głębokiej transformacji polskiej gospodarki oraz budowy rynku dóbr charakteryzujących się wysokim poziomem efektywności środowiskowej. Narzędziem o podobnym zakresie oddziaływania są rozwiązania z zakresu planowania przestrzennego. W obecnym stanie nie uwzględnia ono elementów koniecznych do optymalnej organizacji przestrzeni, która przyczyniałaby się do bardziej racjonalnego wykorzystania zasobów gospodarki.

Proces priorytetyzacji obszarów zidentyfikowanych na potrzeby NPRGN potwierdza istotność oraz wpływ implementacji obszarów w zakresie promocji zrównoważonej konsumpcji na realizację pozostałych celów Programu. Obszary z zakresu promocji nowych wzorców konsumpcji stanowią około 10% wszystkich obszarów działań i mimo ich „miękkiego” charakteru plasują się stosunkowo wysoko na liście obszarów. Ponadto mają one charakter horyzontalny – potrzebę realizacji działań w zakresie promocji nowych wzorców konsumpcji zidentyfikowano w każdym z 10 analizowanych sektorów gospodarki.

Celem programu w obszarze promocji zrównoważonych wzorców konsumpcji jest stworzenie efektywnych oraz racjonalnych kosztowo rozwiązań systemowych, dzięki którym, mimo zwiększenia zamożności społeczeństwa oraz wielkości jego konsumpcji (w perspektywie do roku 2050), możliwe będzie wykorzystanie zachowań konsumpcyjnych jako narzędzia do dokonania transformacji niskoemisyjnej w całej gospodarce.

Cel ten będzie możliwy do osiągnięcia dzięki stworzeniu impulsów zachęcających do bardziej zrównoważonego użytkowania dóbr konsumenckich oraz opracowania zachęt do wybierania produktów charakteryzujących się wysokim poziomem efektywności środowiskowej w całym cyklu życia, jak również poprzez stworzenie rozwiązań systemowych, dzięki którym zarówno producenci, jak również konsumenci będą mogli podejmować swoje decyzje z uwzględnieniem potrzeby transformacji niskoemisyjnej.

Dzięki realizacji programu liczba produktów charakteryzujących się wysokim, negatywnym wpływem na środowisko zostanie zminimalizowana w perspektywie do roku 2050, konsumenci będą świadomi roli swoich wyborów w transformacji niskoemisyjnej gospodarki i będą uwzględniać tę wiedzę w trakcie codziennych wyborów konsumenckich. Działania państwa jako jednego z najważniejszych konsumentów na rynku zdynamizują ten proces i będą wzorem dla pozostałych grup podejmujących działania w tym zakresie.

Zgodnie z analizami wykonanymi w związku z opracowaniem NPRGN, dzięki podjęciu zmian w zachowaniach konsumenckich możliwe jest zredukowanie emisji wynikających z użytkowania niektórych dóbr i usług od około 20 do nawet 80% przy zachowaniu podobnego poziomu satysfakcji. Dokładny poziom potencjału redukcyjnego zależy jednak od wielu indywidualnych zmiennych.⁴⁷

⁴⁷ Na podstawie opracowania pn. Analiza potencjału redukcji emisji związanego ze zmianami wzorców konsumpcji na przykładzie wybranych grup produktów – studia przypadku.

